

[Ministeren f. Landbrug og Fiskeri.]

Tinget, forudsat, som jeg sagde i mit første Indlæg, at man vil se sagligt paa Spørgsmaalet. Faar vi en Lovgivning efter de Linier, som Lovforslaget skitserer, er jeg ogsaa aldeles overbevist om, at den vil vise sig at kunne holde langt frem i Tiden.

Endelig var det ærede Medlem Hr. Aidt til sidst inde paa 3 Mand's Udvalgene og sagde, at hvis der indsendtes Klage fra dem til Ministeriet, maatte der ske noget. Jeg tør heroverfor sige, at saa længe jeg har siddet som Minister, er der ikke kommet nogen Klage, uden at den er blevet undersøgt, og hvor jeg overhovedet har haft Hjemmel til at gribe ind, har jeg gjort det, og det vil jeg fremdeles gøre. I øvrigt har vi en Kommission siddende, som arbejder med disse Ting, og ingen er mere end jeg interesseret i at faa skaffet Klarhed, for vi er formentlig alle enige om, at naar det offentlige ofrer store Beløb paa at skabe den Brugsstørrelse, som her er Tale om, gaar det ikke an, at saadanne Brug bliver nedlagt igen.

Hvad angaar Spørgsmaalet, om jeg kunde tænke mig at give Tilskud til Byggeri til Landbruget, hvor der er Tale om forældede Bygninger, vil jeg sige, at det er et temmelig stort Forlangende. Det er rigtigt, at der i Dag er mange gamle og forældede Bygninger, men paa den anden Side er Situationen den, at Materialebehovet til Boligbyggeri er umaadeligt. Denne Mangel paa Byggematerialer er i høj Grad medvirkende til, at vi ikke kan gennemføre den Lovgivning, der her er til Debat, i den Udstrækning, vi gerne vilde. Jeg frygter derfor for, at hvis man i Dag skred til en Lovgivning, der yderligere opfordrede eller opmuntrede Landbruget til at rive alle upraktiske eller halvdaarlige Bygninger ned, kunde det i sin Konsekvens føre til, at der blev endnu meget mindre til Opførelse af de nye Brug. Men naturligvis — det ved jeg meget vel —, det er et Spørgsmaal, der rækker langt frem, og som har meget stor Interesse, men jeg har altsaa ikke ment paa staaende Fod at kunne give Tilslutning dertil.

Jeg udtaler igen sluttelig Haabet om, at vi i det Udvalg, der nu bliver nedsat, kan tale om Tingene, og hvis det kan gøres i den Fordragelighedens Aand, som har præget Kommissionens Arbejde, er det, som sagt, fortsat min Tro, at vi kan naa et Re-

sultat, der kan være til alle Parters Tilfredshed.

Formanden:

Det ærede Medlem Hr. Carl Petersen har Ordet for en kort Bemærkning.

Carl Petersen:

Den højtærede Minister sagde om Bestemmelserne i § 22, at de for saa vidt var overført fra de gamle Love. Det er kun delvis rigtigt, men det afgørende for mig er, at denne Paragraf staar der paa Ministerens Ansvar, og det, jeg vilde med min udførlige Omtale af denne Paragraf, var at konstatere, at Ministeren i Princippet er enig med mig i mine Betragtninger, naar der tales om at ekspropriere i de Tilfælde, hvor det er nødvendigt. Efter at det er nævnt, hvad det drejer sig om, staar der i Paragraffen, at Staten har

„Ret til at overtage Brugets Jord og erhverve Bygningerne til den oprindelige Byggepris med Tillæg af paaviseligt afholdte Udgifter til Udvidelser eller Forbedringer samt Værdien af de Forbedringer, der er tilført Bruget ved Ejerens Arbejde eller Kapitalindsats.“

Jeg kan ikke forstaa det paa anden Maade, end at her er Tale om Rettigheder, som denne Mand har, det er Mandens Ejendom. Vi kan tænke os det Tilfælde, at Manden har udbetalt Byggelaanet — det er der jo Adgang til —, saa det vil sige, at Bygningerne er hans egne og den Forbedring, han har skabt ved sin Kapitalindsats, er hans egen. Men her mener Ministeren, at han udmærket godt kan gaa med til, at Staten overtager det, endda — som jeg nævnte i mit første Indlæg — uden at Køberen har nogen Repræsentation. Jeg vil derfor gerne konstatere, at ved Udfommningen af denne Paragraf er Ministeren i Princippet gaaet ind paa, at det kan lade sig gøre at ekspropriere, og jeg gentager, at der kan ikke være Forskel i Fortolkningen, alt efter som det drejer sig om en Husmand, der har Jordrentebaug, eller om et større Landbrug, hvorfra man skal have et Stykke Jord. Det er Ejendomsretten, der her er Tale om.

Hermed sluttede Forhandlingen.

Lovforslagenes Overgang til anden Behandling

vedtoges uden Afstemning.